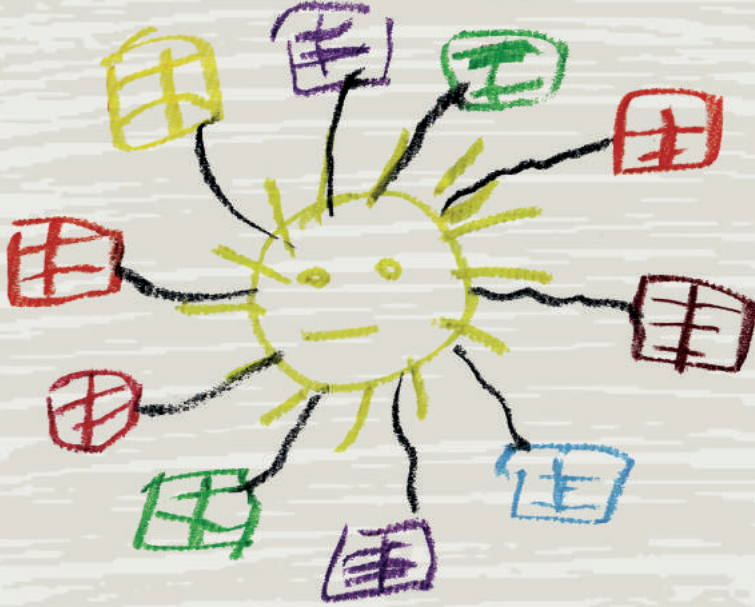

PEYMANA HEQANE DOMANAN ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

PEYMANA HEQANÊ DOMANAN

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

Versîyona dostê domanan a Peymana Heqanê domanan a Yewîya Miletan hetê koma xebatanê domanan ê Unîversîteya İstanbul Bîlgî ra ameyê amadekerdiş.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin çocuk dostu versiyonu İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi tarafından hazırlanmıştır.

Na peymanê 4 prensîbanê bingeyinan ser o ronîyaya. Nêy;
Bu sözleşme 4 temel ilke üzerine kurulu. Bunlar;

Madde 2in
Madde

Cîyayî nêkerdiş.

Ayrımcılık yapmamak

Madde 6in
Madde

Heqê ciwîyayîş û aver şîyayîşî

Yaşama ve gelişme hakkını gözetmek

Madde 3in
Madde

Ewilî faydeyê domanan

Önce çocukların yararını düşünmek

Madde 12in
Madde

Heqê beşdarîya domanan

Çocukların katılım hakkı

// Baş o, gelo şima heqanê ma yê bînan zî mereq kenê? Haydê! Ma pêrunê sere ra biwanê.

Peki diğer haklarımızı da merak ediyor musunuz?
Haydi ! Hepsini baştan okuyalım. **//**

YAŞASIN OYUN HAKI

● **Madde 1in**
Doman kam a/o?

Hetanî emrê heştêsın ma pêro doman ê.

● **Madde 2in**
Cîyayî nêkerdîş

Ma çewî rê, çi rey, tu ca de, seba keyeyê ma yan zî seba xususîyetê ma yo sewbîna kes nêeşkeno cîyayî biko. Xususîyetê ma yê cîyayî, caran nêbenê sebebê tecrîd û qijvînayîşî.

● **MADDE 1**
Çocuk kimdir?

On sekiz yaşına kadar hepimiz çocuğuz.

● **Madde 2**
Ayrımcılık yapmamak

Hiçbirimize, hiçbir zaman, hiçbir yerde, ailemizin ya da bizim hiçbir özelliğimiz nedeniyle ayrımcılık yapılamaz. Farklı özelliklerimiz hiçbir zaman dışlama ya da aşağılama nedeni olarak kullanılamaz.

● **Madeyo 3in**
Ewilî faydeyê domanan

Halê ke ma ser o tesîr kenê de, verê ganî bêro fikirîyayîş ke semedê ma çi hewl o; dima her çî goreyê ney bêro kerdiş.

● **Madeyo 4in**
Heqê xo yê peymanê şuxulnayîş

Dewlete mecbur a îmkân bida û temîn bika ke ma bieşkê heqanê xo yê pêrunê bişuxulnê.

● **MADDE 3**
Öncelikle çocukların yararı

Bizi etkileyen her durumda önce bizim için neyin iyi olacağı düşünölmeli ve ne yapılacaksa buna göre yapılmalıdır.

● **Madde 4**
Sözleşmedeki haklarımızı kullanmak

Devlet tüm haklarımızı kullanabilmemizi sağlamak zorundadır.

● Madeyo 5in

Raybertîya dadî-babîyî û pîlbîyayîşê domanan

Dadî û babîyê ma rayberê ma yê û ê seba ke ma heqanê xo bişuxulnê ma rê hetkarîye kenê. Heta ke yew zararê înan nêreso ma, ganî dewlete raybertî û waştîşê dadî û babîyê ma rê hurmet bika.

● MADDE 5

Anne baba rehberliğı ve çocuğun gelişimi

Ailemiz bizim hayattaki rehberimizdir ve haklarımızı kullanmamız için bize yardımcı olur. Devlet, bize bir zararı olmadıkça, anne babamızın rehberliğine ve isteklerine saygı gösterir.

● Madeyo 6in

Heqê ciwîyayîş û aver şîyayîşî

Heqê ma pêro esto ke ma biciwîyê, pîl û xurt bê û aver şêrê.

● Madde 6

Yaşama ve gelişme hakkı

Hepimizin sağlıklı bir şekilde yaşamaya, büyüme ve gelişme hakkı vardır.

● Madde 7in

Qeydê bîyayîşê ma, nameyê ma û heqê ma yê hemwelatîye

Wexto ke ma maya xo ra benê ma rê nameyêk panîyêno û dewleta ke ma hemwelatê ci yê nasnameyêk dana ma. Sewbîna, heqê ma esto ke dadî û babîyê ma, ma miqat bikê, ma pîl bikê û biewnê ma.

● Madde 7

Doğum kaydımız, ismimiz ve vatandaşlık hakkımız

Doğduğumuz anda bize bir isim konur ve vatandaşı olduğumuz ülke bize bir kimlik verir. Ayrıca anne babamız tarafından bakılıp büyütülmeye de hakkımız vardır.

● Madde 8in

Pawitişê Nasnameyî

Ganî dewlete name û nasnameyê ma hemine û bendanê ma yê hemwelatîye bipawa.

● Madde 8

Kimliğimizin korunması

Devletin hepimizin ismini, kimliğini, vatandaşlık bağlarımızı ve aile bağlarımızı koruması gerekir.

● Madde 9in

Dadî û babîyê xo ra cîya nêbîyayîş

Eke may û piyê ma yan zî înan ra yew ma rê xirabîye bikê xaric, kes nêşkeno ma dadî û babî ra cîya biko. Eke may û piyê ma yewbînan ra cîya biyê, heqê ma esto ke ma her dîyan zî bivînê. Qerarê nê meseleyan de ganî fikrê ma zî bipersîyo.

● Madde 9

Anne ve babamızdan ayrılmama

Anne ve babamızın ya da ikisinden birinin bize kötü davranması durumu dışında kimse bizi anne ve babamızdan ayıramaz. Eğer annemiz ve babamız birbirinden ayrılmışsa, ikisiyle de görüşmeye hakkımız vardır. Bütün bunlara karar verilirken bizim de görüşümüz alınmak zorundadır.

● Madde 10in

Têhetameyîşê keyeyê ma

Eke may û piyê ma welatanê muxtelîfan de biciwiyê, semedo ke ma bieskî înan bivînî yan zî înan reyde bêrê têhet ganî seyahat kerdîş de ma rê asanî û îmkan virazîyo.

● Madde 10

Ailemizin yeniden bir araya gelmesi

Eğer annemiz ve babamız farklı ülkelerde yaşıyorsa, onlarla görüşmemiz veya yeniden bir araya gelmemiz için kolayca seyahat etmemiz sağlanır.

● **Madde 11in**
Bi hewayêko îllegal
erşawîyayîş biyewna welatî

Seba ke domanî bi hewayêko îllegal nêerşawîyê welatanê xerîban, ganî dewlete tedbîran bigîra.

● **Madde 12in**
Hurmetdayîşê fikranê ma

Wexto ke pîlê ma derheqê ma de biryar danê, heqê ma esto ke ma fikrê xo vajê. Ganî ê pê fikranê ma zî têbigêrê.

● **Madde 11**
Başka bir ûlkeye yasadîşî yol-
dan gönderilmeme

Devletin hiç bir çocuğun ülkeden yasadîşî olarak çıkarılmaması için önlemler alması gerekir.

● **Madde 12**
Görüşlerimize saygı
gösterilmesi

Büyükler bizimle ilgili kararlar alırken bizim de düşündüğümüzü söyleme hakkımız vardır. Onların bizim görüşlerimizi de hesaba katması gerekir.

● **Madde 13in**
Azadîya wayîrîya fikr û
zanayîşê

Heta ke çewî ra zerarê ci nêbo, heqê ma yo ke ma fikrê xo bi hewayêko azad vajê. Reyna heqê ma esto ke ma, seba ke fikirîyayîşê xo aver berê û kesanê bînan de pare bikerê, hacetanê sey kitab, televizyon, înternet, tîyatroyê û sînema bixebitnê.

● **Madde 13**
İfade ve bilgi alma özgürlüğü

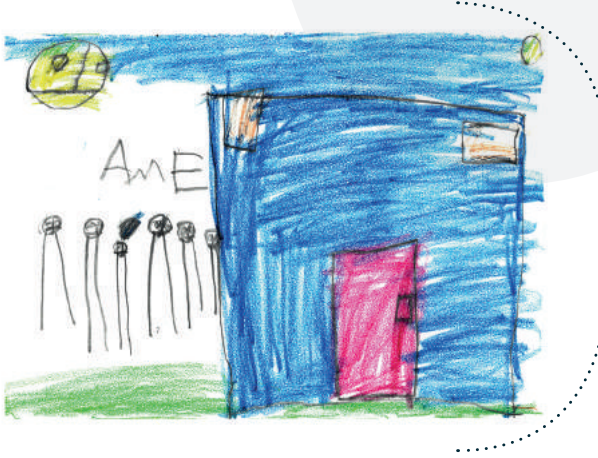
Başkasına bir zarar vermediği sürece düşüncelerimizi özgürce açıklamak hakkımızdır. Düşüncelerimizi geliştirmek ve başkalarıyla paylaşmak için kitap, televizyon, internet ya da tiyatro, sinema gibi araçları kullanmak da bu hakkın bir parçasıdır.

● **Madde 14in**
Azadîya fikirîyayîş, dîn û
wijdanî

Heta ke ma vernîya heqanê kesanê bînan nêgênê, ma eşkenê çî ke wazenê bifikirîyê, bawer bikerê û bawerkerdîşê xo bîyarê ca. Dadî û babîyê ma, ma rê na babete de rayberî kenê.

● **Madde 14**
Düşünce, vicdan ve din
özgürlüğü

Başkalarının haklarını kullanmalarına engel olmadığımız sürece, istediğimizi düşünebilir; istediğimiz şeye inanabilir; dinimizin gereklerini yerine getirebiliriz. Anne ve babamız bize bu konularda rehberlik yapar.

● Madeyo 16in

Nimitkîya cuya şexsî,
heysîyet û birêzî

Nimitkîbiyayîşê cuya ma ya şexsîye heqê ma yo. Kes nêşkeno derheqê ma de çiyêko xirab vajo û bêdestûrê ma bêro keyeyê ma yan zî name û e-mailanê ma biwano.

● Madde 16

Özel yaşamın gizliliği, onur ve saygınlık

Özel yaşamımızın gizli tutulması bizim hakkımızdır. Kimse hakkımızda kötü şeyler söyleyemez, bizim veya ailemizin evine giremez, mektuplarımızı ve e-postalarımızı açamaz.

● Madeyo 15in

Azadîya rêxistinbîyayîş û kombîyayîşê aşîwazî

Heta ke ma vernîya heqanê kesanê bînan nêgênê, heqê ma esto ke ma domananê bînan reyde beşdarê grûb û komelan bibê û grûb û kome-lanê neweyan awan bikerê.

● Madde 15

Barışçıl örgütlenme ve toplanma özgürlüğü

Diğer insanların haklarını engellemediğimiz sürece, başka çocuklarla gruplar ve dernekler kurmaya ve varolan grup ve derneklere katılmaya hakkımız vardır.

ZİDAN

● **Madde 17in**
Heqê resayîşê zanayîş û
medya

Heqê ma esto ke ma kitab, rojname, radyo, İnternet û sewbîna çimewan ra melumatê pêbawerî bigîrê. Ganî no malumat seba averşiyayîş û fehmkerdîşê ma faydeyin bibo.

● **Madde 17**
Bilgi ve medyaya ulaşma
hakkı

Kitap, gazete, televizyon, radyo ve internet gibi çeşitli kaynaklardan güvenilir bilgi edinmeye hakkımız vardır. Bu bilgiler anlayabileceğimiz ve gelişimimiz için yararlı olan bilgiler olmalıdır.

● **Madde 18in**
Berpîrsîyarîya heware ya
dadî û babîyê ma

Berpîrsîyarîya heware ya dadî û babîyê ma ya ke hertim seba ma çiyêko tewr hewl bikirîyê û pê nê hewlîyan ma pîl bikerê. Ganî dewlete xizmetanê ke dadî û babî îcab kenê, pêşkêşê înan bikera.

● **Madde 18**
Anne babamızın ortak
sorumluluğu

Her zaman bizim için en iyi olanı düşünerek bizi yetiştirmek anne babamızın ortak sorumluluğudur. Devletin anne ve babamıza bu konuda ihtiyaç duydukları hizmetleri sunması gerekir.

● **Madde 19in**
Şidet, îstîsmar û peygoşîye
ra pawitiş

Ganî dewlete heme şertanê pîbîyayîşê ma bîyara ca. Seba ney, ganî dewlete ma şidet, îstîsmar, peygoşîye û têwgêrayîşo xirab yê dadî û babîyê xo yan zî yê kesanê ke miqatê ma benê, ra bipawa.

● **Madde 19**
Her tür şiddet, istismar ve
ihmale karşı korunma

Devlet, bizim gerektiği gibi bakılmamız sağlamlıdır. Bunun için anne babamızın veya bize bakmakla sorumlu başka kişilerin her türlü kötü davranış, şiddet, istismar ve ihmaline karşı devletin bizi koruması gerekir.

● **Madde 20in**
Miqatbîyayîşo alternatîf

Eke dadî û babî yan zî keyeyê ma sebebêk ra nêeşko hewl miqatê ma bibo, dewlete kesanê mehqulan yan zî dezgehanê mehqulan peyda kena ke ê miqatê ma bibê. Nê kesî yan zî dezgehî rêz bidê dîn, zıwan û zagon, rûmet û ûrf û edetanê ma.

● **Madde 20**
Alternatif bakım

Anne babamız ya da ailemiz herhangi bir nedenle bize iyi bakmıyorsa, devlet uygun kişi veya kurumların bizim bakımımızı üstlenmesini sağlar. Bakımımızı üstlenen kişi veya kurumlar dinimize, dilimize, geleneklerimize, insanlık onurumuza ve haklarımıza saygı gösterir.

● Madde 21in Welayet girewtiş

Kesêk eşkeno welatê xo ra yan zî welatanê bînan ra welayetê yew domanî bigêro. Wexto merdimo ke binyarê girewtişê welayetî dano ganî seba domanan çûyanê tewr başan bifikiro.

● Madde 22in Domanê ke multecî yê

Tayê domanê seba ke welatê xo de tehluke de yê keyeyê xo reyde yan zî xo bi xo eşkenê îltîcayê welatanê bînan bikerê. Nê domanî ganî bi hewayêko xususî bêrê pawitîş û desteg bidîyo inan.

● Madde 21 Evlât edinilme

Kendi ûlkemizden veya bir başka ûlkeden birisi bir çocuğu evlat edinebilir. Çocukları evlat edinmeyle ilgili karar verirken yetişkinlerin düşünmesi gereken şey çocuklar için en iyi olanı yapmaktır.

● Madde 22 Sığınmacı çocuklar

Bazı çocuklar kendi ûlkelerinde güvende hissetmedikleri için aileleriyle ya da kendi başlarına başka bir ülkeye sığınabilirler. Bu durumdaki bir çocuğun özel olarak korunması ve desteklenmesi gerekir.

● Madde 23in Domanê astengdarî

Heqê domananê astengdaran ê mental û fizikiyan esto ke miqato xususî vîne, seba ke bibê wayîrê cuya xosere û azade perwerde û desteg bigîrê û daxilê komelî bê.

● Madde 24in Sihet û xizmetê sihetî

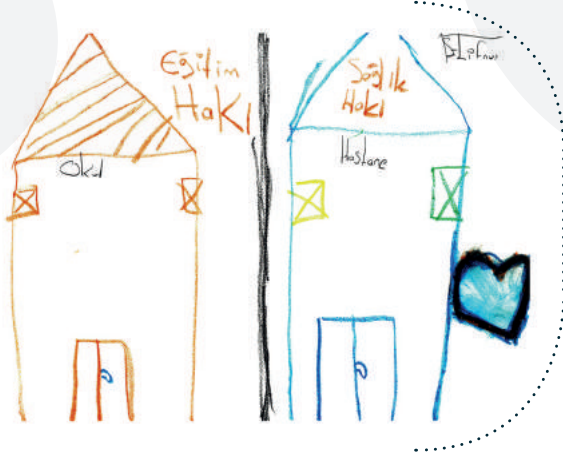
Heqê ma esto ke ma xizmetê sihetî yo biqalîte bigîrê. Ney ra wet awa zelale, werdişo faydeyin, dormeyo pak, perwerdeyê sihetî zî heqê ma yê. Eke welatê ma de seba nînan fersendî çinê bê ganî welatê binî paşt bidê ma.

● Madde 23 Engelli çocuklar

Zihinsel ya da bedensel engelli çocukların özel bakıma, eksiksiz ve bağımsız bir yaşam sürmek için destek ve eğitim almaya ve topluma katılmaya hakları vardır.

● Madde 24 Sağlık bakımı ve hizmetleri

Kaliteli bir sağlık hizmeti almaya hakkımız vardır. Ayrıca sağlığımızı korumak için temiz su, besleyici gıda, temiz çevre ve sağlık eğitimi de hakkımızdır. Eğer bizim ülkemizde bunlar için yeterli zenginlik yoksa diğer ülkeler dayanışma içinde bize yardımcı olmalıdır.

● Madde 26in Heqê asayîşê sosyalî

Seba ke ma weşîye de û binê şertanê hewlan de biciwîyê heqê ma esto ke ma asayîşo sosyal ra îstîfade bikê. Ganî dewlete seba domananê ke halê keyeyanê înan heto ekonomik ra hewl nîyo asayîşo sosyal temin bika.

● Madde 26 Sosyal güvenlikten yararlanma

Sağlıklı gelişmemiz ve iyi koşullarda yaşamamız için sosyal güvenlikten yararlanma hakkımız vardır. Yeterli parası olmayan ailelerdeki çocuklar için sosyal güvenliği devlet sağlamalıdır.

● Madde 25in Bi nîzamî teftîşkerdişê dezgehan

Eke ma dadî û babîyê xo ra dûr, dezgehêk de biciwîyê, ganî dewlete teftîş bika ke nê dezgehî weş miqatê ma benê yan nê.

● Madde 25 Kurumların düzenli olarak denetlenmesi

Eğer bir kurumda bakılıyorsa ve anne babamızdan uzaktaysak devletin iyi bir biçimde bakıldığından ve bize iyi muamele edildiğinden emin olmak için kontroller yapması gerekir.

● **Madde 27in**
Standartê cuya başe

Seba ke ma hetanê mental û fizikî û komelkîyan ra aver şîrê ganî ma binê şertanê hewlan de biciviyê. Ganî dewelete seba naye paşt bida keyeyanê ma.

● **Madde 27**
Yeterli yaşam standardı

Fiziksel, ruhsal, ahlaki ve toplumsal açıdan gelişmemiz için iyi koşullarda yaşamamız gerekir. Devletin bunun için ailelere destek vermesi gerekir.

● **Madde 28in**
Heqê Perwerdeyî

Heqê ma esto ke ma perwerde bigîrê. Ganî dibistane seba herkesî bîba mecburî û bêpere. Ney ra wet şartê dîsiplînî yê mektebî ganî rûmetê ma yê merdimatîye bipawê.

● **Madde 28**
Eğitim hakkı

Eğitim almaya hakkımız vardır. İlköğretim herkes için zorunlu ve ücretsiz olmalıdır. Ayrıca okulda disiplin kurallarının bizim insanlık onurumuzu koruması gerekir.

● Madeyo 29in Amancê perwerdeyê

Ganî perwerde şaxsîyetê ma, qebilîyetê ma, hêgînîya ma aver bero. Ganî goreyê heqanê merdiman bo. Ganî o bikero ke ma hem xo rê hem keyeyê xo rê hem kesanê bînan rê û hem zî kultur û hesesîyetanê dewletanê bînan rê hurmet bikerê û ganî vera tebiatê zî rêzdarîya ma xurt bikero.

● Madde 29 Eğitimin amaçları

Eğitim, kişiliğimizi, yeteneklerimizi, becerilerimizi geliştirmelidir. İnsan Haklarına uygun olmalıdır. Hem kendimizin ve ailemizin hem de başkalarının ve başka ülkelerin değerlerine ve kültürlerine saygıya yönlendirmelidir. Ayrıca doğaya saygılı da geliştirmelidir.

● Madeyo 30in Domanê miletanê kemmûmaran

Ma zafêranê welatî ra cîya bê zî heqê ma esto ke ma dîn, ziwan, urf û adetanê xo bimusê.

● Madde 30 Azınlık ve yerli halktan çocuklar

Ülkemizdeki çoğunluğunkinden farklı da olsa ailemizin geleneklerini, dinini ve dilini öğrenmeye hakkımız vardır.

● **Madde 31 in**
Wexto batal, kaye û kultur

Heqê ma esto ke ma biarasê, kaybikerê û beşdarê çalakîyanê kulturîyan ê muxtelîfan bibê.

● **Madde 31**
Serbest zaman, oyun ve kültür

Rahatlamaya, dinlenmeye, oyun oynamaya ve çeşitli kültürel amaçlı etkinliklere katılmaya hakkımız vardır.

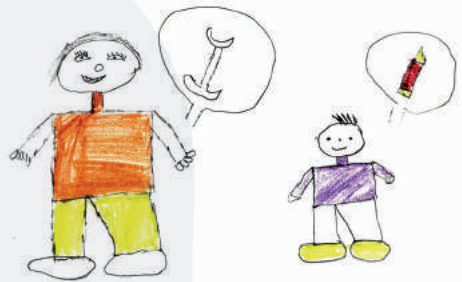
● **Madde 32 in**
Domanan xebitnayiş

Ganî dewlete karanê ke zarar danê weşîye û pîlbîyayîşê ma, perwerdeyê ma asteng kenê û karanê ke ma binê îstîsmarê sewbîna merdîman de verdenê înan ra ma bipawa.

● **Madde 32**
Çocukların çalıştırılması

Devlet bizi, sağlık veya gelişimimiz için zararlı olan, eğitimimizi engelleyen veya başka insanların bizi kullanmalarına neden olan işlerden korumalıdır.

BERAHAN

● **Madde 35in**
Vera qeçaxçîtîya merdiman,
rotîş û remnayîşê înan pawitiş

Ganî dewlete vera remnayîşê ma, rotîşê ma û kes seba xebate ma nêbero welatanê xerîban tedbîran bigîra.

● **Madde 36in**
Îstîsmaranê bînan ra pawitiş

Çi têwgêrayîş û mûameleyê ke zerar danê pîlbîyayîş û hizûrê ma, ganî ma înan ra bêrê pawitiş.

● **Madde 35**
Însan kaçakçılığî, satîşî ve
kaçırılmasına karşı korunma

Devlet kaçırılmamıza, satılmamıza, çalıştırılmak için başka ülkelere götürülmemize karşı kesin önlem almalıdır.

● **Madde 36**
Diğêr istismar biçimlerine
karşı korunma

Gelişimimize ve huzurumuza zarar verecek tüm davranış ve uygulamalara karşı korunmamız gerekir.

● **Madde 37in**
Şeqiznayîş û astengkerdişê
azadî ra pawitiş

Eke ma qanûnan îhlal bikê zî, kes nêşkeno vera ma zalimane têbigêro û ma bişeqizîno. Hepiskerdîş, seba cezakerdişê ma rayiro tewr peyin o. Eke ma bêrê hepiskerdîş zî, ganî ma cayê domanan de bimanê û keyeyê xo zêde ra bivînê.

● **Madde 37**
Aşağılayıcı muamele ve
özgürlükten yoksun
bırakmaya karşı korunma

Eğer bir şekilde yasaları çiğnersek hiç kimse bize zalimce davranamaz ve bizi aşağılatamaz. Hapse konmak bizi cezalandırmak için olabilecek en son yoldur. Hapsedilsek bile yetişkinlerle aynı yere konmamalı, ve ailemizle sık sık görüşebilmeliyiz.

● **Madde 38in**
Domananê ke binê tesîrê şerê
çekan de mendê pawitiş

Eke ma heştês serran ra qijêr bê dewlete nêverdena ma leşkerîye bikê û daxilê şerî bibê. Ganî domananê ke cayê şeran de ciwîyenê bi hewayêko xususî bêrê pawitiş.

● **Madde 38**
Silahlı çatışmadan etkilenen
çocukların korunması

On sekiz yaşından küçüksek, devlet askerlik yapmamıza veya savaşa katılmamıza izin vermez. Savaş bölgelerinde yaşayan çocuklara özel koruma sağlanmalıdır.

● **Madeyo 39in**
Domanê ke mexdûrê îstismarê
her qeydeyînî û mûameleyê
xerabî yê

Eke ma îhmal bibê, mûamaleyo xerab bivînê yan zî cayê şeran de biciwiyê, seba ke ma newe ra bibê weş û komel mîyan de bextewar bibê heqê ma esto ke ma hetkarîyêka xususî bigîrê.

● **Madde 39**
Kötü muamele ve her tür
istismar mağduru çocuklar

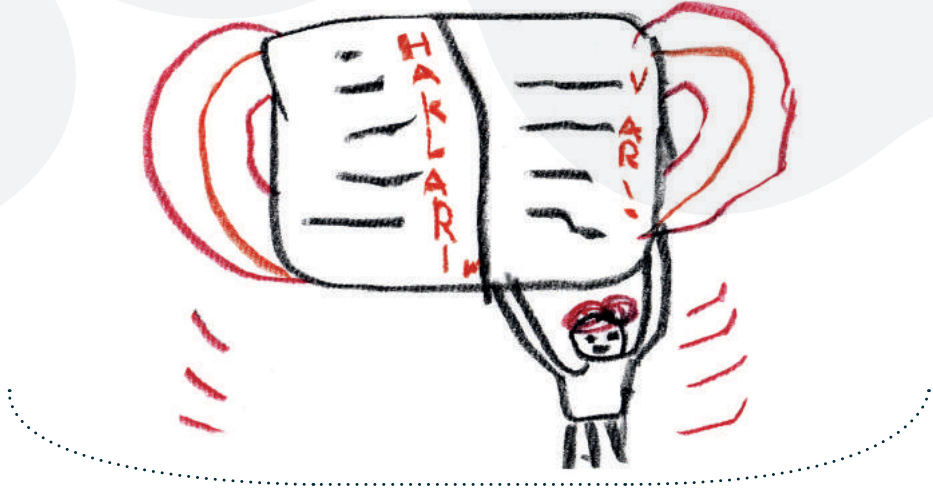
İhmal edilmiş, kötü muamele görmüş ya da savaş bölgesinde yaşamışsak, sağlığınıza yeniden kavuşarak topluma içinde mutlu olmak için özel yardım almak hakkımızdır.

● **Madeyo 40in**
Sistemê edaletî yê domanan

Ma bi îhtalkerdîşê qanûnan bêrê sûcdarkerdîş zî ganî ma mûameleyêko ma bişeqizno nêvînê. Ganî ma bieşkê hetkarîyêka huqûqî bigîrê. Cezayo ke dîyeno ma ganî goreyê emrê ma, rewşa ma bo û ewilî zî faydeyê ma hesab bibo.

● **Madde 40**
Çocuk adaleti sistemi

Yasaları çiğnemekle suçlanıyor olsak da, onurumuzu kırmayan bir muamele görmeliyiz. Hukuki yardım alabilmeliyiz. Bize verilecek cezalar, yaşımıza, durumumuza göre ve öncelikli yararımız gözetilerek verilmelidir.

● **Madde 41in**
Averşîyayîşê Heqanê Domanan

Eke qanûnê welatê ma ke derheqê domanan de yê, şertanê na peymanê ra başêr bê, ganî ê qanûnî bêrê ca ardiş.

● **Madde 41**
Çocuk Haklarının Gelişmesi

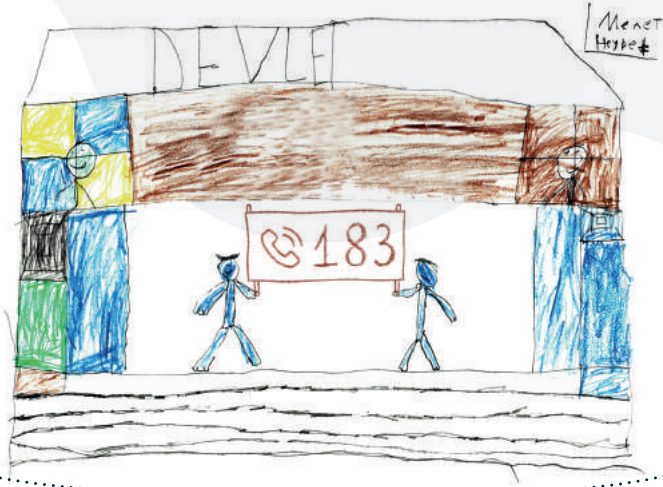
Ülkemizde çocuklarla ilgili yürürlükteki yasalar bu sözleşmedeki kurallardan daha iyiyse, o yasalar uygulanır.

● **Madde 42in**
Pênaseya Peymane

Ganî dewlete bika ke pêro dadî, babî, doman û dezgehî peymanê bimusê.

● **Madde 42**
Sözleşmenin yaygın tanıtımı

Devlet, bütün anne babaların, kurumların ve çocukların sözleşmeyi öğrenmesini sağlamalıdır.

Madeyê 43. - 54. Wazifeyê Dewlete

Seba ke domanî biesşkê heme heqanê xo ra îstifade bikerê nê madeyî derheqê pîya xebitîyayîşkê dewlete û pîlan de rayîr mojnênê.

Madde 43 - 54 Devletin görevleri

Bu maddeler çocukların bütün haklarından yararlanmalarını sağlamak için yetişkinlerin ve devletin birlikte nasıl çalışmaları gerektiğini açıklar.

Eke şîma biwazê derheqê na peymanê de hîna zaf çîyan bîmusê, keyepelê înternetî ke şîma bîşkê biewnê tira zî estê.

Mîsal; sey [unicef.org.tr](https://www.unicef.org.tr) yan zî [cocukhaklari.gov.tr](https://www.cocukhaklari.gov.tr)

Teyna ma nê, eke heme komel nê heqan bizano û ma domanan ra vajo, no çîyêko zaf muhîm o.

Ney ra wet, eke ma bivînê ke ma nêşkenê tayê heqanê xo bişuxulnê, yan zî heqê ma îhlal bîyê, ma eşkenê keyeyê xo ra, mektebê xo ra, dezgehanê dewlete yê muxtelîfan ra yan zî dezgehanê komelkîyanê sîvîlan ê ke heqan ser o xebitîyenê ra desteg biwazê.

“Caardişê heqanê xo ra ma zî mesul ê.”

Bu sözleşmeyle ilgili daha çok şey öğrenmek isterseniz bakabileceğiniz internet sayfaları da var.

Örneğin : [unicef.org.tr](https://www.unicef.org.tr) ya da [cocukhaklari.gov.tr](https://www.cocukhaklari.gov.tr) gibi.

Sadece bizim değil tüm toplumun bu hakları bilmesi ve biz çocuklara anlatması çok önemli.

Bir de bazı haklarımızı kullanamadığımız ya da haklarımızın ihlal edildiğini düşünüyorsak ailemizden,okuldan devletin farklı kurumlarından ya da hak temelli çalışan sivil toplum kuruluşlarından destek alabiliriz.

“ Haklarımızı hayata geçirmekten biz de sorumluyuz! ”

No kitabçeyê destan bi şîrîkîya Weqfê Koçî û Komela Heqê Merdiman sey yew versiyona dostê domanan a peymanê Heqanê Domanan a Yewîya Miletan amade bîyo. Goreyê Versiyona Dostê Domanan a ke şaxê Xebatanê Domanan ê Unîversîteya Bîlgîyî viraşta, amade bîyo. Dîzayn û resmê kitabçeyê destan hetê domananê Weqfa Koçî ra virazîyayê.

Bu el kitapçığı Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları sözleşmesinin çocuk dostu versiyonu olarak Göç ve İnsani Yardım Vakfı ile İnsan Hakları Derneği ortaklığıyla hazırlanmıştır. Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları biriminin hazırladığı "Çocuk Dostu " versiyonu göz önünde tutularak hazırlanmıştır. El kitapçığının tasarımı ve resimleri Göç Vakfındaki çocuklar tarafından oluşturulmuştur.

**Heqê domanan, ca de nika!
Ma bi teyna nika doman ê!!
Çocuk hakları hemen şimdi!
Çünkü yalnızca şu anda çocuğuz!**

*No kitabçe bi destegê Delegasyonê Tirkîya yê Yewîya Ewropa ameyo çapkerdiş.
Çiyê ke nê kitabçe de vajîyenê fikrê Delegasyonê Tirkîya yê Yewîya Ewropa ranêmojnênê.*

*Bu kitapçık Avrupa Birliđi Türkiye Delegasyonu'nun desteğiyle üretilmiştir.
Bu kitapçığın içeriği Avrupa Birliđi Türkiye Delegasyonu'nun görüşlerini yansıtılmaktadır.*

**KOMELA HEQÊ MERDÎMAN | İNSAN HAKLARI DERNEĞİ (İHD)
ŞÛBEYA AMEDÎ | DİYARBAKIR ŞUBESİ**

Ali Emiri 1.Sok. Yılmaz 2004 Apt.No: 1/3 Yenişehir/ DİYARBAKIR

T: 0412 223 30 33 - 229 58 66 F: 0412 223 57 37 E: diyarbakir@ihd.org.tr W: www.ihdidiyarbakir.org

@ihdamedcocukK | @amedihd | amedihdcocukkomisyonu@gmail.com

WEQFA HETKARÎYA MERDİMÎYE Û KOÇÎ

GÖÇ VE İNSANİ YARDIM VAKFI (GİYAV)

Elazığ Cad. Mimar Sinan Mah. Diyar Galeria C Blok Kat: 4 No: 10 Yenişehir/DİYARBAKIR

T: 0412 223 00 90 E: g.vakfi@gmail.com W: www.giyav.org

@Gocvakfi | g.vakfi@gmail.com